

מראי מקומות - ראש השנה

טו:

בשם רבינו תם שחרובין דוקא, משום שהם פרי גרוע, ובט"ו בשבט אינם חשובים כלל. ומה שהקשו מבנות שוח, היינו משום שגם הם פרי גרוע.

כתב הרמב"ם (מעשר שני פ"א ה"ג) שדין החרובין הוא שאין מתעשרין אלא להבא, כיון שאין מעשר שלהם אלא מדרבנן, לפי שאין נאכלין לרוב בני אדם. והשיג הראב"ד שאין זה הדין, אלא שכך נהגו ולא מיחו בהם, כיון שאין מעשר שלהם אלא מדרבנן. והטעם שנהגו כן פירש משום שאין העם רצים אחר פירות אלו כשאר פירות, ומניחין אותן באילן הרבה, לפיכך לא נחשבו בעיניהם עד שעת לקיטה.

א. כעין שתי בריכות

פירש רש"י, שאין פירותיו נגמרין כאחת, והרי זה כמו קטניות שאנו אומרים מתוך שעשוין פרכין. וביאר השפת אמת כוונתו, שלרבי נחמיה מעיקר הדין יש לילך אחר גמר הפרי אפילו באילנות, אבל תקנו חכמים בדברים שעושים כעין שתי בריכות ללכת אחר חנטה, וכמו שבקטניות תקנו לילך אחר השרשה.

ב. נהגו העם בחרובין כרבי נחמיה

כתבו התוספות שאין הכוונה דווקא חרובין, אלא הוא הדין כל אילנות העושים בריכה אחת בשנה. אבל הריטב"א הביא